

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ ТА ОСНОВИ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА

Обсяг:	3 кредити /90 годин
Семестр, рік	2-й курс, 3-й семестр (очна форма навчання)
Дні, час, місце:	Час і місце (номер аудиторії, лабораторії, студії тощо) проведення навчальної дисципліни визначається відповідно до затвердженого розкладу занять.
Викладач (-і)	Карпенко Мирослава Вікторівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії
Контактний тел.	0677965326
E-mail:	<i>karpenko-mv@ukr.net</i>
Робоче місце	Новосельського, 64 4-й поверх, кафедра філософії
Консультації	<i>Очні консультації:</i> згідно розкладу консультацій <i>Онлайн- консультації:</i> https://us02web.zoom.us/j/7445063318?pwd=QnVINkxCVXIIOQ1U2MlICMmxPM2kyQT09 <i>Ідентифікатор конференції:</i> 744506 3318 <i>Код доступу:</i> 11fil35

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами відбувається під час лекційних та практичних занять, у дні очних консультацій, за попередньою домовленістю з викладачем – через платформу Zoom, через меседжери (Viber, WhatsApp).

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання (використання спеціальних інформаційних технологій).

Дисципліна «Філософія та основи релігієзнавства» вивчається здобувачами вищої освіти на другому курсі у третьому семестрі й присвячена ознайомленню зі специфікою філософського знання, основними розділами філософії, особливостями історичних етапів її розвитку; основами релігієзнавства і типологією релігії.

Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньої програми циклу загальної підготовки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є філософія як знання про сутність буття, що виражається у вигляді теоретичної картини світу в цілому. Встановлення особливостей філософського і релігійного світоглядів шляхом їх порівняльного аналізу. Розкриття життєвого смислу світогляду. Визначення місця філософії і релігієзнавства в системі гуманітарних наук та в духовній культурі в цілому.

Постреквізити - у результаті вивчення дисципліни здобувач дізнається про специфіку філософського знання, яка визначається його світоглядною природою; про вічні й фундаментальні філософські проблеми: буття, пізнання людиною світу, істини, про визначення природи людини, її сутність та ідеал, сенс життя, про природу суспільства, моральних цінностей, краси, смисл історії; основні історичні етапи розвитку всесвітньої філософії, її напрямки і школи, вчення видатних мислителів; про релігієзнавство як галузь знання, про причини виникнення і існування релігії, її типологію, особливості релігійного світогляду, його структуру, роль релігії в духовному житті людини та суспільства.

Вивчення філософії та основ релігієзнавства сприяє визначенню людиною власної світоглядної позиції, розширює її світогляд у сфері духовної культури.

Мета навчальної дисципліни - розширення світогляду здобувачів вищої освіти у сфері духовної культури, розкриття світоглядної природи філософії і релігії, визначення місця і значущості філософії та релігії в контексті духовного буття людини.

Завдання дисципліни: сформувати у здобувачів вищої освіти навички філософського мислення; сприяти системному розумінню змісту основних розділів філософії, освоєнню основних теоретичних положень філософії та основ релігієзнавства.

Очікувані результати

знати: специфіку предмету філософії; особливості філософії і релігії як світоглядів, їх базові елементи та структуру; основні етапи розвитку світової філософії, головні напрямки і школи в історії філософії, вчення видатних філософів; зміст філософських категорій; форми та методи пізнання, форми знання; філософський підхід до проблеми людини, суспільства, історії;

причини виникнення і існування релігії, її типологію, роль релігії в духовному житті людини та суспільства;

уміти: розрізняти філософське і наукове пізнання; визначати специфіку філософії і релігії як світоглядів; розкривати особливості історичних етапів розвитку всесвітньої філософії; користуватися філософськими категоріями; орієнтуватися в різних релігійних вченнях; визначати особисту світоглядну позицію.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс викладається у формі лекцій (18 год.), практичних занять (12 год.) та самостійної роботи здобувачів (60 год.).

У процесі вивчення навчальної дисципліни застосовуються такі методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійні презентації;
- практичні методи: розв'язання практичних завдань.

Зміст навчальної дисципліни (перелік тем)

Тема 1. Предмет філософії, склад проблем й основні розділи.

Тема 2. Світогляд, його базові елементи, структура, типологія.

Тема 3. Антична філософія. Філософія середньовіччя і доби Відродження.

Тема 4. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.

Тема 5. Онтологія: вчення про буття. Пізнавальне відношення до дійсності.

Тема 6. Філософія людини.

Тема 7. Суспільство як духовно-матеріальна цілісність. Теорії історичного процесу.

Тема 8. Релігієзнавство як навчальна дисципліна.

Тема 9. Релігійний світогляд.

Тема 10. Класифікація релігій. Ранні форми релігії.

Тема 11. Національні релігії.

Тема 12. Світові релігії.

Перелік рекомендованої літератури

1. Баумейстер А. О. Вступ до філософських студій, або інтелектуальні подорожі до країни філософії : наук. посіб. Київ : Ін-т обдар. дитини НАПН України, 2017. 238 с.
2. Бичко І. В. Філософія: підручник. Київ : ЦУЛ, 2019. 648 с.
3. Губерський Л. В. Філософія. Харків : Фоліо, 2017. 621 с.
4. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія: підручник. Харків : Право, 2013. 432 с.
5. Кулик О. В. Філософія : навч. посіб. для вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Дніпропетровськ : Монолит, 2013. 692 с.
6. Релігієзнавство: словник термінів і понять / Львів. держ ун-т внутр. справ. [упоряд.: В.С. Бліхар та ін.]. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 75 с.

7. Лубський В. І., Харьковщенко Є. А., Лубська М. В., Горбаченко Т. Г. Історія релігій світу. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 534 с.
8. Лузан А. О. Вступ до філософії : навч. посіб. для вищих навчальних закладів III- IV рівнів акредитації. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 136 с.
9. Починок Б. В. , Починок І. Б. Вступ до філософії гуманітарних наук : навч. посіб. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2013. 364 с.
10. Релігієзнавство: навчальний посібник /Наук.ред. Д.В. Брильов. Київ: Дух і Літера, 2018. 328 с.

ОЦІНЮВАННЯ

За підсумками навчання здобувач вищої освіти може отримати 100 балів, виконуючи всі види робіт, які заплановані викладачем у робочій програмі навчальної дисципліни.

Якщо здобувач не погоджується із запропонованими балами, він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання викладача.

Підсумковий контроль складається зі 100 балів, які здобувач може отримати протягом семестру, згідно із запланованими видами робіт.

До перелічених складових підсумкової оцінки можуть нараховуватися додаткові бали за участь здобувача в науковій роботі, підготовці публікацій, робіт на конкурси, участь в олімпіадах тощо.

Кількість додаткових балів визначається на розсуд викладача.

Отримана сума балів поточного контролю та додаткових балів доводиться до відома здобувачів на останньому занятті перед підсумковим контролем.

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання виконання письмових завдань;
- залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 5
- Розв'язання практичних задач/ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 5

- Виконання індивідуальних завдань	від 0 до 2
- Поточне тестування за темами	від 0 до 3

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний та періодичний контроль						Сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
T1	T2	T5	T9	T11	T12 Кр.	
0-15	0-15	0-15	0-15	0-15	0-25	0 - 100

T1, T2, T5, T9, T11, T12 – теми практичних занять.

Самостійна робота здобувачів

До самостійної роботи здобувачів належать: підготовка до лекцій та практичних занять, виконання письмових завдань.

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (–10%). У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати завдання за темою пропущеного заняття у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується [Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова \(polozhennya-antiplagiat-2021.pdf \(onu.edu.ua\)\).](#)

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись онлайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються [Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ \(poloz-org-osvit-process_2022.pdf \(onu.edu.ua\)\).](#)